

YLÖJÄRVEN KAUPUNGIN VAPAA-AIKAPALVELUT

Toimintasuunnitelma 2025 Kirjastopalvelut

Oheismateriaali / Hyvinvointiltk 11.2.2025 §21

”KEHITYMME MUUTTUVAN KAUPUNGIN MUKANA”

”Kaupunkimme näköinen, sen mukana kehittyvä ja sitä kehittävä kirjasto.”

(Lainaus Helsingin kaupunginkirjaston tavoitteista)

Ylöjärvellä:

- Leijapuiston rakentamissuunnitelmat
- Teivo-Mäkkylän suunnitelmat ja kirjastopalvelujen rooli niissä: millaisia kirjastopalveluja alueella tarvitaan?
- Tarvitaan innovatiivisia tapoja kehittää kirjastopalveluja
- Ylöjärven lukutaitostrategia kaupungin yhteiseksi asiaksi

Kirjasto mukaan yhteisiin hankkeisiin

Yhteistyö kaavoituksen kanssa Leijapuistosta on jo käynnistynyt

Kaupungin asukastilaisuuksia kirjastoissa, kirjastosta osallistutaan asukastilaisuuksiin

Kirjasto on mukana erilaisten palveluratkaisujen suunnittelussa

HENKILÖSTÖ

21 täytettyä vakinaista vakanssia, joista yksi osa-aikainen

- kirjastotoimenjohtaja
- vastaava kirjastonhoitaja (lähiesihenkilö)
- 7 kirjastonhoitajan vakanssilla
(nimikkeillä kirjastonhoitaja, informaatikko, erikoiskirjastonhoitaja)
- 1 johtava informaatikko
- 8 kirjastovirkailijaa (joista yksi osa-aikainen)
- 1 kirjastosihteerin (Kurun vastaava)
- 2 kirjastoautonkuljettaja-virkailijaa

Lisäksi määräaikaisina työntekijöinä

- osa-aikainen viikonlopputyöntekijä (kirjastovirkailija) Leijassa
- satutuntien pitäjä (kirjastonhoitaja)

Harjoittelijat ja kesätyöntekijä

Vuonna 2025 kirjasto tarjoaa harjoittelupaikan yhdelle yliopisto-opiskelijalle (yliopisto maksaa maksusitoumuksella osan harjoittelijan palkasta), yhdelle kirjastoalan ammattikorkeakouluopiskelijalle (ei kuluja kirjastolle) sekä kesätyöpaikan yhdelle koululaiselle kahden viikon ajaksi (haku kaupungin yhteisellä kesätyöpaikkahauulla).

KIRJASTON ORGANISAATIOSTA

Kirjastossa työskennellään tiimeissä. Niiden kokoonpanot tarkistetaan vuosittain yhteisesti. Jokainen tiimi laatii vuosittain toimintasuunnitelman ja –kertomuksen, jotka käsitellään yhteisesti henkilöstökokouksessa.

Kirjaston johtamisjärjestelmää muutettiin 1.9.2024 alkaen, kun saatiin lähiesihenkilöksi vastaava kirjastonhoitaja (kirjastonhoitajan vakanssi vapautui ja se muutettiin vastaavaksi kirjastonhoitajaksi). Sama rakenne on myös liikuntapalveluissa ja nuorisopalveluissa. Se on myös kirjaston auditoinnin (2019) suositusten mukainen.

Tavoite: Sujuva arki uudella johtamisjärjestelmällä

KIRJASTON KÄYTTÖ

2024:

Lainoja oli 694 609, **kasvua edellisestä vuodesta 6,5%** (toiseksi paras tulos sitten vuoden 1999)

Kaikista lainoista oli lasten ja nuorten kirjallainoja 52 %

Lasten ja nuorten kirjallisuuden lainauksen kasvua oli 7,8 %

Kävijöitä oli 217 844, **kasvua edellisestä vuodesta 7,4 %**

**Tavoite 2025: Kasvu jatkuu sekä kävijöiden että lainojen osalta.
Painopisteenä lasten ja nuorten lukemisen edistäminen.**

2024 oli huimaa kasvua!

KIRJASTOPALVELUJEN SAAVUTETTAVUUS

- Kolmen kiinteän kirjaston lisäksi palvelee myös kirjastoauto
- Verkkokirjasto [PIKI-verkkokirjasto | piki.fi](https://piki.fi) on jatkuvasti käytettävissä
- Kirjaston sosiaalisen median kanavat Facebook ja Instagram tiedottavat ja markkinoivat palveluja
- Ylöjärveläisten käytössä on kansallisen e-kirjaston kasvava, monipuolinen tarjonta
- Lukemisesteisille on tarjolla Celian saavutettavuuskirjasto (ent. Näkövammaisten kirjasto)
- Kirjastossa on tarjolla hyvä valikoima selkokirjoja sekä lapsille että aikuisille (esim. maahanmuuttajien tueksi)

KIRJASTON AUKIOLOAJOISTA

Palveluaika:	Henkilökunta on paikalla palvelemassa
Itsepalveluaika:	Ulko-ovet ovat auki, kirjastossa voi asioida omatoimisesti, henkilökunta on paikalla tekemässä aamutoimia Käytössä Leijassa ma-pe klo 9-10
Omatoimikäyttö:	Ulko-ovet ovat kiinni, sisään pääsee kirjastokortilla ja PIN-koodilla. Henkilökuntaa ei ole paikalla Käytössä Kurun ja Viljakkalan kirjastoissa

***Monenlaisia
tapoja käyttää
kirjastoa***

KURUN KIRJASTON PALVELUAIKAMUUTOS

Henkilöstöjärjestelyjen vuoksi Kurun kirjastossa on tehty muutoksia palveluaikoihin. Palveluaikojen lisäksi käytössä on omatoimisen käytön aika, johon ei tule muutoksia.

Lähikirjastojen vuosilainaus 2024 oli Kurussa 25 235 ja Viljakkalassa 24 084 lainaa.

Viljakkalan kirjaston palveluaika on 23 h / viikko,

- Lisäksi kirjasto on omatoimisesti käytettävissä ma – to 7 – 21 ja pe – su 7 – 19.

Kurun kirjaston uudet palveluajat 1.6.2025 alkaen, yhteensä 30 h / vko

- ma, ke, pe 9 - 15
- ti, to 12 - 18
- Lisäksi kirjasto on omatoimisesti käytettävissä ma – to 7 – 21, pe – su 7 -19.

KIRJASTO

KIRJASTON POIKKEAVAT AUKIOLOT 2025

Kirjaston kehittämispäivänä 28.5. kaikki kirjastot ovat kiinni. Kirjastoauto ei kulje. Lähikirjastot ovat omatoimikäytössä.

Kesäaukioloajat

Pääkirjasto

2.6. – 10.8. ma-to 9-19, pe 9-18, la –su suljettu

lauantaisin auki jälleen viikolla 33 16.8. Sunnuntaisin auki 7.9. – 30.11.

Kirjastoauto

1. – 18.6. ajetaan pelkät iltavuorot

19.6. – 27.7. kesätauolla

28.7. – 8.8. ajetaan pelkät iltavuorot

Kurun kirjasto

siirtyy uusiin aukioloaikoihin 1.6. alkaen, jonka jälkeen ne ovat voimassa ympäri vuoden

Viljakkalan kirjasto

normaalit palveluajat paitsi viikoilla 28-29 (7.7. – 18.7.), jolloin kirjasto on pelkästään omatoimisessa käytössä

ROBOTIIKKA VAPAUTTAA AIKAA KOHTAAMISPALVELUIHIN

Tampereella sijaitsevat kaksi robottia palvelevat kaikkia PIKI-kirjastoja

- *Korbotti*
 - Robotti sähköisten kirjastokorttihakemusten käsittelyyn e-lomakkeelta kirjastojärjestelmään
- *Luuta*
 - Robotti siivoaa kirjaston aineistotietokantaa

Tavoite: vapautuvaa resurssia suunnataan aktiivisesti lukemisen edistämiseen ja hakeutuviin kirjastopalveluihin, joissa kohdataan ihmisiä myös kirjaston ulkopuolella

-> Henkilöstöltä tarvitaan uudenlaista osaamista

Robot hommiin!

KIRJASTOAUTO REPPU JA HAKEUTUVAT PALVELUT

- Nykyinen kirjastoauto otettiin käyttöön maaliskuussa 2013.
- Pysäkkejä on 63, joista kouluja/koulujen toimipisteitä on 12 ja päiväkoteja 26.
- Lainoja 2024 oli 108 253, joka on keskikokoisen lähikirjaston lainamäärä ja yksi kirjastoauton kaikkien aikojen suurimmista lainausmääristä.
 - Suurin osa lainoista oli lasten ja nuorten aineistoa.
- Kirjastoauto osallistuu jälleen erilaisiin tapahtumiin, vuonna 2024 Reppu oli mukana mm. puistoruokailussa
- Kirjastosta käydään säännöllisesti Lähitorilla ja Emmin kammarissa.

Tavoite: Jatketaan osallistumista erilaisiin tapahtumiin.

***Puistoruokailu
oli menestys,
sinne
uudestaan!***

KIRJASTO
ylöjärvi

Rep

KIRJASTO JA VARHAISKASVATUS

- Kirjastoauto käy 26:lla päiväkodilla.
- Päiväkodit voivat lainata kirjastosta tarinalaatikoita, aihepaketteja ja nepsyboksia.
- Kirjastosta voi myös lainata. Ylöjärven aarteet –pakettia sekä käsityövakkaa.
- Kirjasto toimittaa uutuusvinkkilistoja päiväkotien henkilökunnalle työn tueksi.
- Tammikuussa Ylöjärvi jäässä –näyttely ja syyskuussa Maataidenäyttely
- Pääkirjastossa on PMO:n soitinesittelyjä helmi-maaliskuussa musiikkiharrastuksen tueksi.
- 0-1 –vuotiaana Menninkäisen lukupolku –kirjanen osana kaupungin tervehdystä vauvaa odottaville perheille
Kirjavinkit vanhemmille
Loruttelupaja
- 6-vuotiaana (eskarit) Kirjastokassi (Ylöjärven Nuorisoseura) jokaiselle ja ryhmäkäynnit kirjastoon

Lähde: Kulttuurikude – ylöjärveläisen lapsen kulttuuri- ja kirjastopolku varhaiskasvatuksessa

***Kirjat mukana
elämässä jo ennen
syntymää 😊***

KIRJASTO LAPSILLE JA LAPSIPERHEILLE

Satutunnit kaikissa kirjastoissa jatkuvat 2025

Kirjastoauto käy 26:lla päiväkodilla

Lastentapahtumia järjestetään kaikissa kirjastoissa

Lukukoira (Karva-Kaveri) jatkaa Leijassa lasten lukutaidon edistäjänä

Eskarikasseja saadaan Ylöjärven Nuorisoseuralta vapaaehtoistyönä

Kirjaston Menninkäisen lukupolku –kirjasta jaetaan kaupungin ja MLL:n yhteistyönä vauvaa odottaviin ylöjärveläisperheisiin

Nepsy-boksi on varhaiskasvatuksen lainattavissa, suunnitteilla on myös nepsy-nurkka Leijaan

Kirjasto jatkaa aktiivisena toimijana yhteistyöryhmä Kulttuurikuteessa ja sen suunnitelmissa (varhaiskasvatus, kulttuuripalvelut, kirjasto)

KIRJASTON PALVELUT KOULUILE (PERUSOPETUS)

Tavoite: Kirjaston yhteistyösuunnitelma jatkaa aiemman mallisena

- 3. ja 7. luokille tarjotaan kirjastonkäytönopetusta
 - 2., 5. ja 8. luokille kirjavinkkausta
 - Näiden lisäksi resurssien mukaan pyynnöstä muillekin luokka-asteille
 - Tilauspaketit erilaisista teemoista ovat hyvin suosittuja
 - Lukudiplomit jokaiselle luokka-asteelle (uudistettu elokuussa 2023)
 - Kirjasarjat
 - Lukupiirikirjat
-
- Kirjasto osallistuu pyynnöstä koulujen teemapäiviin
 - Kirjasto tarjoaa edelleen TET-harjoittelupaikan lukuisille peruskoululaisille vuoden aikana

KIRJASTO NUORILLE

- Vuoden 2024 aikana käynnistettiin yhteistyö nuorisopalvelujen ja nuorisovaltuuston kanssa
 - Nuva on mukana Lukuräyhä-tapahtumassa 14.2.
- Kirjasto on suosittu TET-harjoittelupaikka, ja harjoitteluviikon ohjelmaa on täsmennetty ja monipuolistettu. Se otetaan käyttöön vuoden 2025 alkupuolella.
- Pääkirjaston soitto- ja editointihuone Musari on erityisesti nuorison suosiossa, ja sitä kehitetään yhteistyössä koulujen musiikinopettajien kanssa.
- Kirjasto tarjoaa kesällä työpaikan yhdelle nuorelle kesätyöntekijälle. Haku tapahtuu kaupungin yleisen kesätyöntekijähaun yhteydessä.

DIGIOPASTUSTA

Kirjaston antama digituki jatkuu

- asiakaspalvelussa sekä ennalta sovitusti
- kirjastonhoitaja käy Kurussa ja Viljakalassa tiettyinä aikoina, ennakoilmoittautuminen

Atk Seniorit Mukanetti ry:n vertaisohjaus senioreille jatkuu

- Leija ja Kuru

Lisäksi Työväenopiston maksullista digitukea Leijassa ainakin keväällä 2025

- maksullista, ennakoilmoittautuminen työväenopistoon

Kirjasto on mukana kaupungin digiryhmässä (DigiYlöjärvi)

Kirjaston **digitointilaitteet** ovat asiakkaiden käytettävissä ja niiden käyttöön annetaan opastusta

Ketään ei jätetä yksin!

KIRJASTON TAPAHTUMIA 2025

Tapahtumia järjestetään kirjaston omin voimin sekä yhteistyössä kulttuuripalvelujen, liikuntapalvelujen, nuorisopalvelujen ja muiden toimijoiden kanssa:

- Kirjailijavierailuja kaikissa kirjastoissa
- Erilaisia musiikitapahtumia (mm. Roots Winter)
- Lasten ja nuorten tapahtumia: mm. Lukuräyhä Ystävänäpäivänä 14.2.
- Pienimuotoisia tapahtumia myös yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa (esim. hyte)
- Kirjasto järjestää maahan muuttaneille tilaisuuksia, joissa tutustutaan kirjaston palveluihin ja opastetaan asiakkuudessa.

Kulttuuripalvelut:

- Kirjasto Leijassa, Kurun kirjastossa ja nuorisotila Viliksellä tai muualla Viljakalassa järjestetään vuoden 2025 nukketatteri-/taikuri-/tatteri-/musiikkiesitys lapsille.
- Kaikissa kolmessa kirjastossa järjestetään yksi kirjailijavierailu vuodessa.
- Lisäksi voidaan järjestää lausunta-/tatteri-/musiikkiesityksiä aikuisille, joista yksi on Roots Winter.

***Tämän tästä
tapahtuu jotain
kivaa jossain
kirjastossamme!***

MAISTIAISIA ALKUVUODEN TAPAHTUMISTA

Kirjakutsut 4.2.

- Viime vuoden lasten ja nuorten uutuuskirjojen esittelyä ti 4.2. (Lasten ja nuorten tiimiläiset esittelivät)

Lukurauhan päivä su 9.2.

- Silent Book Club/Lukuretriitti Leijan monitoimisalissa klo 12-13. Suunnattu nuorille aikuisille ja aikuisille. Osallistujat toivat oman kirjansa tai lainasivat kirjastosta ja lukivat omassa rauhassaan ”yksin yhdessä”. Kahvi/teetarjoilu.

Lukuräyhä! Ystävänpäivänä 14.2.

- Kauraslammien koulun lukupiiriläiset haastattelevat kirjailijavieras Annukka Salamaa, joka on nuorten valinta illan vieraaksi. Illan aikana on muutakin ohjelmaa.

Kaunokirjoituskurssi koululaisille 28.2.

- Harjoitellaan kaunokirjoitusta, myös vanhanaikaisella mustekynällä.

Roots Winter –konsertti Leijassa 11.2.

Ylöjärven legendaarinen juurimusiikkitapahtuma

***Aika räyhä
kirjasto!***

KIRJASTON TILOISTA

Kaikissa kirjastoissa on käytettävissä maksuttomia työskentelyhuoneita.

Pääkirjastossa on soitto- ja editointitila Musari, jota käytetään myös pelihuoneena. Tila on maksuttomasti kaikkien käytettävissä. Toteutettu kaupungin kokeilurahalla.

Pääkirjaston lehtisalin uudistus toteutui alkuvuodesta 2025. Uudistukset perustuivat asiakaskyselyn tuloksiin ja ne rahoitettiin pääosin perintövaroin.

Pääkirjaston entistä lehtivarastoa remontoidaan parhaillaan pieneksi kokoustilaksi. ”Pikku-Pietilä” valmistuu alkuvuodesta vastaamaan sekä henkilöstön että asiakkaiden toiveisiin

Lisäksi kaikista kirjastoista voi vuokrata isompaa kokoustilaa.

- Pääkirjastossa vuokrataan Monitoimisalia (uusi nimi Pietilä)
- Kurun kirjastossa vuokrataan Kuru-salia
- Viljakkalan kirjastossa vuokrataan kokoushuonetta

Tavoite

Maksullisten tilojen vuokrat tarkistetaan alkuvuodesta ja tuodaan lautakunnan päätettäväksi

LUKEMISEN EDISTÄMINEN KOKOELMIA KEHITTÄMÄLLÄ

Valtakunnallisen kokoelmakyselyn 2024 tuloksia hyödynnetään kokoelmien kehittämisessä.

Osallistutaan kokoelmatyöhön liittyviin koulutuksiin.

Kokoelmia kehitetään karsimalla ja parantamalla esillepanoa.

Virkailijavakanssi kirjastonhoitajaksi 2024 kokoelmatyöpainotuksella

Lukutaitotyön suunnitelmallinen edistäminen

- AVIn peruspalveluarviointi 2023 kohdistui kirjastojen lukutaitotyön kartoittamiseen. Tuloksia hyödynnetään paikallisen lukutaito-ohjelman/strategian suunnittelussa
- PIKIn mediasivistyssuunnitelma-hanke
- **Tavoite: aineistoprosessia kehitetään**
 - Varastoaineiston määrä vähenee edelleen
 - Kokoelmatöiden fokusta kohdennetaan suurempaa ammattitaitoa vaativiin tehtäviin
 - Osa aineistosta aletaan tilata valmiiksi muovitettuna

LUKEMISEN EDISTÄMINEN: KANSALLINEN E-KIRJASTO

Otettiin käyttöön 23.4.2024

Sisältää e-kirjoja, e-äänikirjoja ja e-aikakauslehtiä

Kulut ovat 0,7 e / asukas / vuosi (2024 vajaa vuosi) vv. 2024-2026

Isoja kustantajia saatiin mukaan kesällä 2024, jolloin tarjonta laajeni merkittävästi

Tarjonta laajenee jatkuvasti

Tavoitteet ovat valtakunnallisia. Ympäri maata koostuvien ammattilaisten ryhmät valitsevat aineistoja e-kirjastoon.

Kirjastojen henkilökunnalle järjestetään jatkuvasti etäkoulutuksia ja -infotilaisuuksia

ESIMERKKEJÄ KOHTAAMISPALVELUISTA

- Kotipalvelua kehitetään yhteistyössä Pirhan kanssa.
- Kehitetään yhteistyötä kauppakeskus Elon kanssa, neuvottelut käynnissä.
- Jatketaan vierailuja Lähitorilla Soppeenmäessä, pyynnöstä muillakin Lähitoreilla.
- Järjestetään ohjelmaa yhteistyössä kulttuuripalvelujen kanssa Tiuravuorella ja muissa palvelukeskuksissa.
- Järjestetään muita tapahtumia esim. pienryhmille yhdessä kulttuuripalvelujen ja liikuntapalvelujen kanssa.
- Henkilöstö oppii uutta sekä tekemällä että opiskelemalla. Pyritään uuden oppimiseen ja kokeilemiseen kannustavaan ilmapiiriin.

KIRJASTO LUOMASSA HYVINVOINTIA

- Kirjasto on merkittävä osa ylöjärveläisten arkista hyvinvointia. Huikeat käyttöluvut ovat siitä selkein osoitus.
- Kirjasto ja hyte jatkavat hyvää yhteistyötä. Kirjastotoimenjohtaja on mukana Elämänlaadun tukemisen työryhmässä.
Työryhmän tavoite 2025:
 - Kehitetään monialaista elämäntapaohjauksen ryhmätoimintaa yhdessä liikunta-, kulttuuri- ja kirjastopalvelujen kanssa.
 - Kirjasto on mukana Verkkopuntarin toiminnassa.
 - Yhdessä liikunta- ja kulttuuripalvelujen kanssa anotaan hyte-rahaa Iloa arkeen! –ryhmään (60+-ikäisille, määrääjän kokoontuva ryhmä)
- Kehitetään viestintää tapahtumista, joita tehdään yhdessä hyten kanssa
- Hyte-tiimi vierailee toukokuussa kirjaston henkilöstökokouksessa, jotta ihmiset tulevat tutuiksi keskenään -> yhteydenpito ja viestinnän yhteinen hoitaminen on helpompaa
- Kaikista toimipisteistä lainataan liikuntavälineitä ja soittimia
- Kaikissa kirjastoissa on näyttelytila, jossa on vaihtuvia taidenäyttelyjä.

Heijastinpuita kaikkiin kirjastoihin hyte-yhteistyönä

*Vie mennessäs,
Tuo tullessas!*

TIEDOTTAMINEN

Ylöjärven kaupungin kirjastopalvelut on aktiivinen tiedottaja. Kaupungin verkkosivujen osio Kirjasto on päätiedotusväylä, jossa julkaistaan kirjastoon liittyviä uutisia ja mm. ajantasaiset tiedot aukioloajoista.

Kirjastopalveluilla on lisäksi käytössä kaksi some-kanavaa, Instagram ja Facebook. Somekanavilla tuodaan esille kirjaston toimintaa ja mainostetaan tulevia tapahtumia. Lisäksi nostamme soveltuvin osin esille yhteistyökumppaneiden päivityksiä. Tiedottamisesta vastaavat siihen nimetyt henkilöt, jotka kuuluvat kirjaston Tapahtumat ja viestintä-tiimiin.

YLÖJÄRVI

kirjastotoimenjohtaja Liisa Nikkilä

p. 050 390 4619

liisa.nikkila@ylojarvi.fi

www.ylojarvi.fi

